

اصول جامع اموال دولتی

نگاهی کاربردی به ورود، گردش و خروج اموال

اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان خوزستان

سجاد احمدی

فهرست

۱۴	مدیریت احکام و رعایت قوانین دولتی
۱۴	فرمان الزامی است یا ارشادی
۱۸	چه جرایمی در انتظار خیانتکاران است؟
۱۸	خیانت در امانت
۱۹	تصرف غیر قانونی
۲۱	احتساب اجرت زائد بر واقع بحساب دولت
۲۱	سوء اسناده در معاملات دولتی
۲۳	فصل اول: آشنایی با اموال دولتی
۲۳	آشنایی با اموال دولتی
۲۵	انواع تقسیم بندی اموال منقول و منقول
۲۵	دستگاههای مرتبط با اموال
۲۹	شرح وظایف اموالی ذیحساب
۳۱	امین اموال
۳۲	شرایط تصدی امین اموال
۳۳	شرح وظایف امین اموال عمومی
۳۴	شرح وظایف امین اموال فرهنگی، تاریخی و هنری
۳۴	کسری ابواب جمعی امین اموال
۳۶	اداره اموال و اوراق بهادار
۳۸	شرح وظایف کلی اداره اموال و اوراق بهادار
۴۱	فصل دوم مدیریت اموال دولتی
۴۱	اموال منقول
۴۳	دستور العمل ثبت و نگهداری اموال منقول بر اساس نظام نوین اموال
۴۵	مزایای نظام نوین اموال نسبت به سیستم قبلی
۴۶	دستورالعمل اجرایی نحوه و زمان شناسایی اولیه، برکناری دائمی و واگذاری دارایی های دولت
۵۸	رویه های اموال منقول

۶۰	در پرونده اموال منقول غیر مصرفی چه مدارکی باید موجود باشد
۶۰	انتقال اموال
۶۳	فروش اموال
۶۵	حذف اموال (سرقت، سیل، آتش سوزی و...)
۶۵	نکات لازم در خصوص حذف اموال
۶۶	مجوز اعلام وصول اموال رسیده و انبارگردانی
۶۷	اموال اهدائی
۶۹	اموال طرح های عمرانی
۶۹	حد نصاب و حدان قیمت نصب برچسب به اموال غیر مصرفی
۷۰	دستور العمل حسابداری اموال متعلق غیر مصرفی
۷۶	خودروهای دولتی
۷۷	تعاریف انواع خودرو دولتی
۷۸	مقامات مجاز استفاده از خودروهای دولتی
۸۳	انواع برگ ماموریت
۸۳	نکات لازم نحوه استفاده از خودروهای دولتی
۸۶	کمیسیون ماده ۲ خودروهای دولتی
۹۰	شرح وظایف واحد خودرو ها
۹۰	مدارک موجود در هر پرونده خودروی دولتی
۹۱	رویه های خودروهای دولتی
۱۰۳	اوراق بهادار
۱۰۴	شرایط محل مخزن اوراق بهادار
۱۰۴	نکات لازم در خصوص اوراق بهادار
۱۰۷	شرح وظایف واحد اوراق بهادار
۱۰۷	رویه های اوراق بهادار
۱۰۹	دستگاههای نقش تمپر
۱۱۵	اموال غیر منقول

برخی قواعد و شرایط خاص اموال غیر منقول دولتی

شرکت های دولتی

مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی

طرح های عمرانی

دانشگاهها و مؤسسات آموزشی آموزش عالی و پژوهشی

مناطق آزاد تجاری

نیروهای نظارتی و انتظامی (مسلح)

اراضی مساحتی ساحلی و بستر و حریم رودخانه ها

مستند سازی اموال غیر منقول

مراحل اجرایی مستندسازی

مدارک موجود در هر پرونده "مو"، غیر منقول

اقدامات متصور دستگاه در اختیار دارند اموال غیر منقول

نکات لازم در مستند سازی اموال غیر منقول

رویه های اموال غیر منقول

شرح وظایف واحد مستندسازی اموال غیر منقول

ساماندهی فضاهای اداری

خانه های سازمانی

بازرسی و نظارت اموالی

مراحل انجام امور بازرسی عموماً به شرح ذیل است:

برخی از شرح وظایف واحد بازرسی و یا بازرس اداره اموال و اوراق بهادار:

رویه ها و نکات لازم در انجام بازرسی های اموالی:

کنترل های قانونی و داخلی قابل بررسی در بازرهای اموالی

بازرسی اموالی

بازرسی اوراق بهادار

بازرسی نقش تمبر

فصل سوم : معاملات دولتی (مزایده)

۲۰۵	معاملات دولتی (مزایده)
۲۰۶	روش انجام معامله (مزایده)
۲۰۷	نکات ضروری
۲۰۹	موارد عدم برگزاری مزایده
۲۰۹	آگهی مزایده
۲۱۴	تحويل کالا
۲۱۵	فصل چهارم: مستندات و الحاقات
۲۱۵	اموال نهادهای عمومی غیردولتی
۲۲۲	آشنایی با اصطلاحات
۲۶۴	مدارک لازم جهت ارائه خدمات
۲۷۶	فرم ها، صورتجلسات و ثبت اسناد
۳۰۱	قوانین و مقررات
۳۵۱	آیین نامه اموال دولتی
۳۶۳	آیین نامه چگونگی استفاده از خودروهای دولتی
۳۷۳	آیین نامه اجرایی استفاده از ماشین نقش تمبر
۳۸۱	فصل پنجم: قانون محاسبات عمومی کشور (اموال دولتی)
۳۸۱	قانون محاسبات عمومی کشور (اموال دولتی)
۳۸۷	فصل ششم: مقررات متفرقه
۳۸۷	مقررات متفرقه
۳۸۷	آیین نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی
۳۹۶	اصلاح آیین نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی
۳۹۷	لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیلهای دولتی و فروش اتومبیلهای زائد مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷
۴۰۰	آیین نامه اجرایی بند «الف» ماده ۴ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین
۴۰۵	آیین نامه نحوه مصرف هدایایی نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه ها، موسسات دولتی و شرکتهای دولتی اهدا می شود
۴۰۷	ماده ۶۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۴۱۰	آیین نامه مستند سازی و تعیین بهره برداری اموال غیر منقول دستگاههای اجرایی

- ۴۱۸ شیوه نامه های آئین نامه مستندسازی اموال غیر منقول
- ۴۱۹ شیوه نامه مستندسازی اموال غیر منقول دستگاههای اجرایی
- ۴۲۴ شیوه نامه تغییر بهره بردار و واگذاری حق استفاده و واگذاری بلاعوض اراضی و املاک موضوع ماده (۶۹) و تبصره های آن
- ۴۳۲ شیوه نامه رسیدگی به اختلافات موضوع تبصره (۸) ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰
- ۵۳۴ بخشنامه مربوط به اموال طرح های عمرانی (تملك دارائی های سرمایه ای)
- ۴۳۸ امور اموالی در قانون برنامه پنجساله ششم توسعه (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)
- ۴۴۴ امور اموالی در قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور
- ۴۴۷ خلاصه مراجع قوانین و مقررات مرتبط با امور اموال دولتی

اداره امور اموال در مسیر حیات سازمان‌های دولتی و خصوصی نقش حساس و ارزنده‌ای را بر عهده دارد. تا آنجا که برخی از سازمان‌ها ادامه حیات آن‌ها منوط و موكول به گردش و حرکت اموال و اعمال مدیریت صحیح درباره آن می‌باشد. در این راستا مجموعه کاملی که بتواند جوابگوی نیازهای کاری و قانونی مدیران، کارکنان و سایر اشخاص مرتبط با حوزه اموال باشد، تا کنون ارائه نگردیده است و این عزیزان چه به لحاظ دسترسی به منابع و چه به لحاظ روش اجرایی امور با کمبودهایی مواجه بوده‌اند. انتشار کتابچه مستندسازی اموال غیر منقول دولتی در سال ۱۳۸۹ و اصلاحیه آن در سال ۱۳۹۰ به عنوان اولین مرجع کاربردی در اموال غیر منقول دولتی در کشور و استقبال بسیار زیاد علاقمندان و پژوهشگران از مجموعه فوق، ما را بر آن داشت تا مجدداً به ای جامع‌تر و البته کاربردی‌تر را در خصوص اموال منقول و غیر منقول رباتی گردآوری نماییم. حاصل کار مجموعه‌ای است که پیش روی شماست. اصولاً متون تخصصی، به خصوص متون برگرفته از قوانین و مقررات ممکن است با برداشته‌ها و قرائت‌های متفاوت و همچنین با اشکالاتی همچون مبهم بودن، سایر جوانب یک موضوع به همراه باشد. سعی بر این بوده که آنچه تهیه شده است با کمترین اشکال به دست علاقمندان برسد، هر چند مدعی نیایی از اشکال بودن آن نبوده و بسیار علاقمندیم که شما خواننده گرامی این اشکالات را بازگو نموده تا اصلاح لازم صورت گیرد. به هر حال سعی این برده آنچه تهیه می‌شود مفید استفاده دستگاه‌های اجرایی و دیگر اشخاص علاقه‌مند باشد. در این کتاب، به صورت کاملاً کاربردی به مهم‌ترین موارد در مدیریت اموال و دارایی‌های دولت اشاره و تا حد امکان شرح و بسط داده شده‌اند. در پایان لازم میدانم از حمایت‌های مدیرکل محترم امور اقتصادی و دارایی، جناب آقای مسعود صدری و معاون محترم نظارت مالی اداره کل امور اقتصادی و دارایی خوزستان جناب آقای ادیب زرگانی سپاسگذاری نمایم که چاپ این مجموعه با حمایت و مساعدت ایشان مقدور گردید.

اداره کل امور اقتصادی و دارایی خوزستان

اداره اموال و اوراق بهادار

سجاد احمدی

اردیبهشت ماه سال ۹۶

حفظ، حراست و نگهداری، سه اصل مهم در صیانت از بیت‌المال و اداره‌ی امور اموال دولتی و خزانه‌ی دولت جمهوری اسلامی ایران است که معنای عام داشته و علاوه بر مراقبت‌های فیزیکی و نحوه‌ی استفاده و بهره‌وری از اموال، صحت و سلامت حساب و موجودی آن را نیز در بر می‌گیرد. خوشبختانه پس از وقوع انقلاب اسلامی و استقرار نظام جمهوری اسلامی و به موازات تثبیت و حصول تجربه‌ی دولت‌های منتخب مردم و حساسیت‌های ویژه‌ای که رهبر کبیر انقلاب اسلامی و مقام معظم رهبری در این امر داشتند، تحولات همه‌جانبه و گسترده‌ای در این زمینه به عمل آمد. با تدوین قانون محاسبات عمومی کشور در سال ۱۳۶۶ کلیات ضوابط و مقررات جدید اموال منقول و غیر منقول دولت در فصل پنجم آن مسطور و رؤوس عناوین مهم در این باب منظره‌ی نو گردید که شرح جزئیات آن بعداً با تنظیم و ابلاغ آیین‌نامه‌ی اموال دولتی، موبده‌ی سال ۱۳۷۲ و آیین‌نامه‌ی شرایط و طرز انتخاب و حدود وظایف و مسئولیت‌های امین اموال مصوب سال ۱۳۷۶ هیئت محترم وزیران تصریح و بدایف قانونی و وظایف هر یک از مسئولین ذی‌ربط طبق مفاد آن مشخص گردید.

در این میان یکی از اشخاص مهم و کلیدی که در سازمان‌ها، ادارات و مؤسسات دولتی بار سنگین مسئولیت حساب و مراقبت و نگهداری از اموال دولتی را عهده دار بوده اما در نگاه اول مشخص نیست و شاید در تراکم کار و حجم بالای امور خود ایشان هم کمتر به آن توجه نموده است، رئیس یا مدیر دستگاه اجرایی است که به مثابه امانت‌دار اصلی و امین واقعی منصوب از سوی حاکم اسلامی و رئیس دولت در این امر مهم قرار دارد و همان گونه که مولا علی (ع) مسئولیت مستقیم حفظ و مراقبت بیت‌المال را در موقع انتصاب والیان و استانداران به شخص گمارده شده به این سمت واگذار و تأکید وافر و توصیه‌های فراوان بر حرمت و حد و حصر آن می‌فرمود، اکنون هم «حفظ و حراست و نگهداری حساب اموال منقول و غیر منقول دولتی در اختیار وزارت خانه‌ها و مؤسسات دولتی با وزارتخانه و مؤسسات دولتی استفاده کننده است»

در سازمان‌های دولتی به ویژه دولت‌هایی که نحوه اداره امور آن‌ها بر

اساس تعالیم عالیه اسلام و الهام گرفته از قوانین الهی است، سیستم‌های نگهداری و استفاده از اموال دولت از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار می‌باشد. متأسفانه در گذشته به اموال دولت اهمیت چندانی داده نشده و در استفاده از اموال، مدیریت صحیحی اعمال نمی‌گردید. با استقرار نظام اسلامی، تحولات همه‌جانبه و عمده‌ای در مدیریت کشور به وجود آمد. بخش اموال نیز از این قانون مستثنی نبوده و به‌طور ویژه‌ای مورد توجه قرار گرفته و اقدامات بنیادی در این زمینه به عمل آمد.

مسعود صدری - مدیر کل امور اقتصادی و دارایی خوزستان